

ВСТУП

10 грудня 1998 року світова громадськість відзначає 50-річчя загальної Декларації з прав людини, прийнятої і проголошеної Генеральною Асамблеєю ООН. Відзначимо, що під цією Декларацією ще відтоді стоїть підпис України. Саме цей міжнародний правовий документ слугував основою багатьох національних законів з прав особи, свободи людської думки і діяльності.

Загальна Декларація лаконічно і чітко визначила зміст свободи думки, совісті і релігії, шляхи і засоби вираження їх, причини можливого обмеження.

Більшість країн постсоціалістичного простору ведуть активний пошук своїх шляхів вирішення проблем державно-церковних відносин. При цьому враховуються не лише їх вітчизняні релігійні традиції, конфесійна картина буття релігії, а й міжнародний досвід утвердження в реалії їхнього сьогодення демократичних принципів свободи совісті.

Українська Асоціація Релігієзнавців (УАР) виступила ініціатором проведення низки конференцій, присвячених проблемам державно-церковних відносин. До їх роботи активно залучалися Міжнародна Академія свободи релігії і віровизнань, Міжнародна комісія з свободи совісті, Міжнародна асоціація релігійної свободи. На засіданні конференцій із змістовними доповідями виступали такі знані зарубіжні науковці, як Джемс Вуд, Коул Дьюрем, Лі Бусбі, Айлін Баркер, Глорія Моран, Сільвіо Феррарі, Рік Торфс та інші. Як наслідок творчої співпраці із зарубіжними колегами, під егідою УАР вийшли друком «Моделі церковно-державних відносин країн Західної Європи і США» (Київ, 1996), збірники українських і міжнародних документів із свободи совісті, релігії та переконань.

Конференції проводилися на базі Відділення релігієзнавства Національної Академії наук України при всебічному включенні в їх роботу Державного Комітету України у справах релігій.

Цей збірник виходить до Міжнародної науково-практичної конференції «Релігійна свобода в Україні в контексті міжнародного правового досвіду» (19-20 листопада 1998 р.). Він має на меті не лише розкрити теоретичні основи проблеми свободи совісті, міжнародні правові засади гарантування релігійних свобод, а й привернути увагу до процесу творення української моделі державно-церковних відносин, законодавче підґрунтя якої визначається світовою громадськістю як одне з найдемократичніших.

В книзі вміщено статті відомих науковців як з України, так і з зарубіжжя. Деякі з них до цього були видрукувані в журналі «Людина і світ» (1996-1998), бюлетні «Українське релігієзнавство» та інших періодичних виданнях.